N. 303. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Nieuws- Wetenschappelijk Blad.

Vrijdag 22 December.

Frankrijk.

Parijs, den 19den December.

Heden is de kamer van de afgevaardigden, onder het voorzitterschap van den heer *Pataille*, den ouderen in jaren, vergaderd geweest en heeft zich met de formatie der bureaux en de verificatie der volmagten bezig gehouden.

Bij de pairs waar de kanselier *Pasquier* den voorzitterstoel bekleedde, zijn tot vaste secretarissen benoemd: de hertog *van Praslin*, de generaals *Heudelet*, *Neigre* en de graaf *Lavittegouttier*; ook daar is men vervolgens overgegaan tot de verificatie der titels van de vijftig laatst benoemde nieuwe pairs.

— De aanspraak van den Koning geeft als naar gewoonte stof tot vele aanmerkingen. Het wekt de aandacht, dat ook nu weder, even als in het vorig jaar, daarin volstrekt geen gewag gemaakt wordt van de naauwe vriendschap met Engeland, gelijk zulks in de eenige discoursen steeds het geval was; de verkoeling tusschen beide landen is trouwens reeds een geruimen tijd opgemerkt geworden, en sommigen willen, dat de onverschilligheid van het fransch kabinet voor het engelsche daaruit voortkomt, dat men deerzijds zich meer geconsolideerd voelende, den steun van Engeland meent niet meer noodig te hebben. Het in de aanspraak niet gewag maken van de geschillen tusschen Frankrijk en de Porte, opzigtelijk Tunis, die toch van belang genoeg waren geweest om derwaarts een eskader te zenden, terwijl het een opgemerkt scheen dat het tusschen de beide scheepsmagten tot een gevecht kon komen, doet denken, dat het bestuur heeft willen vermijden de aandacht op deze zaak te vestigen. De Paris heeft tegen de inneming van Constantine geprotesteerd; er werden deswege nog nota's gewisseld; men zou dus hebben willen vermijden, dat de kamer aanleiding had om inlichtingen nopens de onderhandelingen te vragen, hetgeen de evacuatie van het verlaten van Algiers konde te berde brengen. Wat Algiers betreft, men wil dat het woord *etablissement*, aan de Afrikaansche bezittingen gegeven, met voordacht is gebruikt; dat men namelijk door geene bepaalde uitdrukking het blijvend bezit dier gewesten nog heeft willen te kennen geven. Dit zou echter, naar sommiger meening, veel bijgedragen hebben om de toestemming voor de gevraagde sommen van de leden te gereder te verwerven. Men is voorts vrij algemeen overtuigd geweest, dat er in de aanspraak niet van de reductie der rente zou gesproken worden. Het gouvernement wil de eerste niet zijn die tot dien stap overgaat. Het vermeldde echter van den bloeijenden financiëlen staat, de vermeerdering van inkomsten en van den diepen vrede, willen sommigen uitleggen als eene erkenning dat een der voornaamste bezwaren is opgeruimd. Al verder wil men, dat de zinsnede betrekkelijk de amnestie in den ministerraad tot eene langdurige discussie heeft geleid; de minister *Montalivet* zoude dezelve geheel veranderd hebben, doch had slechts van den heer *Molé* kunnen verwerven, dat er gezegd werd, dat de snoode hartstogten *verzwakt* waren, in plaats van dat zij *verzwonden* waren. Veel opzien heeft gebaard de zinsnede betrekkelijk Spanje. Men vraagt zich, met welk doel de Koning zich zoo sterk voor de zaak der Koningin en omtrent het vervolg verbond heeft uitgelaten, die toch te zeer lang slechts eene doode letter, bewijs er niets anders dan de onmacht der constitutionele zaak in Spanje gedaan wordt. Het slot der aanspraak, eindelijk, waarin op algemeene bevrediging wordt aangedrongen, heeft veel gemaakt gen gedaan.

— Het onderzoek der zaak van *Hubert* wordt voortgezet, en worden er gedurig nog personen op vermoeden in bewaring genomen, waarvan sommigen ook weder spoedig in vrijheid worden gesteld. In het verhoor voor den regter van instructie *Joindain*, 11. zaterdag, heeft *Hubert* geweigerd op de gedane vragen te antwoorden, wegende dat hij zulks alleen voor zijne natuurlijke regters, de geswornen, zoude doen. Gisteren heeft men zekeren *Dupouey*, die mede in het plan zoude betrokken zijn, in *Hubert* tegenwoordigheid gehoord; zulks heeft tot niets gelijkends geleid.

— De heer *Lapeyre* heeft een brief aan de kiezers van Toulouse geschreven, die hem het kandidaatschap in de kamer in de plaats van den overleden *Cambon* aanbieden. Hij zegt daarin onder anderen, dat Toulouse, door hem te benoemen, eene daad van zedekunde en staatkunde zoude verrigten en de hoop van alle ware vrienden des lands verlevendigen. Wanneer een burger, door gelukkige omstandigheden misschien gediend, maar met vaderlandsliefde en belangeloosheid toegerust, eenige diensten aan een volk had kunnen bewijzen, was het onregtvaardig en onvoorzigtig hem het slagtoffer van openbare ondankbaarheid te maken. Het gold hier geen persoonlijk belang; op de jaren van den heer *Laffitte* was men zoo ijdel niet meer; hij verlangde slechts, dat in de staatkundige zeden voor de jeugdige vurige gemoederen eene meer aanmoedigende vastheid heerschte.

— Het *Journal de Paris* behelst heden een artikel, waarin het een groot gewig zoekt te hechten aan de zaak in het Luxemburgsche met betrekking het Grünenwalder bosch, het tracht te doen voorkomen, alsof er eene groote verbittering dezerwege tusschen Holland en België was ontstaan.

— Bij de jongste algemeene verkiezingen van de kamer van afgevaardigden zijn er van de 198,856 kiezers, 151,730 opgekomen; in 1834 was het getal kiezers 173,206, dat der opgekomenen 120,350; in 1831, de eersten 171,015, de laatsten 129,211. Van de 459 leden zijn er 310 weder ingekozen. Van de 149 niet ingekomenen waren er 23 tot het pairschap bevorderd, 26 hadden van het kandidaatschap afgezien. In 19 departementen zijn dezelfde gedeputeerden gekozen; slechts in een departement zijn al de gedeputeerden vernieuwd. Er zijn negen dubbele benoemingen, terwijl de heer *Lamartine* alleen drie maal benoemd is.

— De berigten uit de spaansche hoofdstad doen blijken, dat het tegenwoordig bewind zich als 't ware van zelf ontbindt. De minister van binnenlandsche zaken *Peres*, die onlangs zijne demissie gaf, is nog niet vervangen; thans heeft ook de oorlogs-minister *Ramones* zijne demissie gegeven en is voorloopig door den heer *Espinola* vervangen. Men verwacht eerlang weder van eene geheele nieuwe organisatie van het kabinet te hooren.

— Uit Bajonne wordt van den 14den geschreven, dat den *Carlos* den 10den nog te Amurrio was. *Espartero* was den 11den op de oevers van den Ebro, nabij Logrono; de kerlisten onder *Garcias* en *Sanz* observeerden de bewegingen van de christinische troepen aan de Ribera.

De generaal *Cordova* en de graaf *Toreno* zijn den 13den van Saragossa naar Madrid vertrokken.

De overige berigten van de grenzen behelzen weinig bijzonders.

— Ter beurze maakte de openingsaanspraak het onderwerp der gesprekken uit. Ofschoon men dezelve in 't algemeen niet veel beduidend vond, meende men, dat wegens de zoo gunstig veranderde financiële toestand de kamer het initiatief moest nemen om de reductie ter sprake te brengen. Men acht dat de koers der 5 pCt. renten door hetgeen wegens de reductie in de kamer kon voorvallen, nog vele wisselingen zou ondergaan. De spaansche fondsen bleiden zich heden staanden. Men sprak van het uitvoeren eener financiële operatie, in geval de heer *Mendizabal* te Madrid aan het hoofd kwam. De fondsenotering was heden (19 *December*) 5 pCt. 107,90; 3 pCt. 29,05; Nap. renten 97,90; Spaansche 1. 100 ⅝.

Nederlanden.

Breda den 21sten December.

De *Staats-Courant* houdt heden een bericht betrekkelijk de afkondiging in het Staatsblad van de met het koningrijk Sardinië gesloten overeenkomst tot opheffing van het aftogtsregt.

Voorts behelst de *Staats-Courant* de benoemingen van burgemeesters ten platten lande in de provincie Utrecht.

— Zijne Majesteit de Koning heeft order gegeven, dat de machtiging, in der tijd verleend tot het toestaan in het algemeen van den vrijen invoer van fabrijk-werktuigen uit vreemde landen, bestemd tot wederuitvoer naar Suriname, worde ingetrokken.

Hoogstdezelve heeft den heer *A. G. van Opsendonk*, doctor in de geneeskunde te Utrecht, voor zijne aanbieding aan Hoogstdezelve van een exemplaar van den tweeden verbeterden en zeer vermeerderden druk van het door hem uitgegeven werk, getiteld: *de operative heelkunde stelselmatig voorgedragen*, zijne koninklijke goedkeuring en tevredenheid doen betuigen, over zijn welgelaagd streven tot bevordering van het hetgeen het vak der heelkunde meer en meer op het verlangde standpunt brengen kan.

— Van Harderwijk is den 18 dezer, onder bevel van den eersten luitenant *Doorlieben*, vergezeld van den 2den luit. *Kruns* en den officier van gezondheid *van Dillen*, weder een detachement van 100 manschappen naar het Nieuwe Diep vertrokken, om met het schip *Claudius Civilis* naar Java te worden overgevoerd.

— Den 18den is op de hofstede van den Oranjepolder nabij Arnemuiden, de vrouw van *Jacobus van 't Westende*, landman, onder bijstand der stads-vroedvrouw *M. Vermeulen*, voorspoedig verlost van drielingen, alle meisjes, waarvan een is dood geboren, doch de beide andere welvarende zijn.

— De jongste berigten uit Oost Indien houden nog de volgende berigten.

Z. K. H. Prins *Frederik Hendrik* was den 20sten Augustus van zijne reis door Java op Buitenzorg aangekomen, en had aldaar bijgewoond den verjaardag van Z. M. den Koning, welke op eene zeer luisterrijke wijs was gevierd geworden. In de aanspraak, welke de Gouverneur-Generaal, op de bij die gelegenheid gehoudene audientie, aan het korps officieren van het Indisch leger deed, deelde Z. Exc. de onderwerping van Bonjol mede, waarvan Z. Exc. eenige oogenblikken te voren de tijding had ontvangen; eene tijding welke algemeene vreugde verwekte.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal, van den 31sten Augustus, was ter herinnering aan de volbragte reis van Z. K. H. Prins *Frederik Hendrik* door Java, aan de vier in aanbouw zijnde hoofdvestingen van dat eiland de namen van *Prins Hendrik*, aan de citadel te Soerabaya, *van Willem I* aan de vesting te Ambarawa, van *Prins van Oranje* aan de citadel te Samarang, en van *Prins Frederik* aan de citadel te Weltevreden gegeven; van welke laatstgenoemde citadel, op den 30 augustus, door Z. K. H. Prins *Frederik Hendrik* de eerste steen gelegd was, gelijk zulks vroeger door dien Vorst van de drie overige was gedaan.

Op den 29sten Augustus hebben eenige ingezetenen van Batavia Z. K. H. prins *Hendrik* een gecostumeerd bal aangeboden hetwelk in de societeit de *Harmonie* met veel luister heeft plaats gehad. Daags daarna heeft de prins al het bezienswaardige van de stad en den omtrek in oogenschouw genomen en des avonds de fransche toneelvertooning bijgewoond.

Door het gouvernement is eene betere hydrographische opname dan tot dusverre heeft plaats gehad, bevolen van de zuidkust van het eiland Java, ten einde de steeds toenemende vaart langs die kust door het bezit van goede zeekaarten meer te te beveiligen. Eene expeditie is te dien einde afgezonden, voorzien van de nodige instructien, en bestaande uit Zr. Ms. korvet *Castor* kapitein luitenant *F. H. Ampt* en Z. Ms. schoeben *Krokodil*, waarover het bevel is opgedragen aan den luitenant der Nederlandsche marine *D. C. Boeker*. Deze commissie had in de maand augustus de opneming van de Wijnkoopersbaai bereids voltooid, en ter voortzitting van den arbeid, den steven naar de kust van Bantam gewend.

Den 10 augustus had de berg Mera-Apie, in de residentie Kadoe, eene zoo groote menigte asch uitgeworpen, dat de zon er, gedurende twee uren, geheel door verduisterd was. Gelukkig zijn daardoor geene ongelukken veroorzaakt. Den volgenden dag waren er in de stad Grisse, in de residentie Sourabaya, ruim 600 bamboesbuizen door de vlammen vernield.

Te Brussel schijnt thans aan niets anders gedacht te worden dan aan de zaak aan het Grüdenwalder bosch. De belgische bewindslieden hebben blijkbaar een bijzonder groot gewigt moeten leggen op de berigten, welke zij uit Parijs, Londen en Frankfort gezonden, en eindelijk, en het is te zien, eenige dagen ontvangen, dat de houtvellingen in het Grüdenwalder bosch voortgang schenen te vinden, hebben, gemeend den schijn eener krijgshaftige houding te moeten aannemen en dien ten gevolge troepen naar het Luxemburgsche doen optrekken. Naar men van gisteren uit Brussel schrijft, is er inderdaad, na de aankomst van een koerier voorgisteren uit het Luxemburgsche te Brussel gekomen, aan de tweede divisie belgische troepen, onder den generaal *Goethals*, bevel gezonden van zich gereed te houden om van haar Luxemburg op marsch te gaan. De 2de brigade dier divisie, onder den generaal *Olivier*, is reeds derwaarts opgetrokken; het 7de regiment uit Antwerpen in garnizoen, is gisteren over den spoorweg naar Leuven vervoerd; het 12de regiment zou van Gent over denzelfden weg naar Tirlemont vervoerd worden, het 8ste regiment wachtte te Antwerpen de komst van het 4de af, om mede op te trekken; het 2de regement te Brussel had in last zich gereed te houden. Bij deze troepen ondersch[illegible]dachtigd[illegible] [illegible] bakkerijen vervoerd, [illegible] is gisteren te Brussel gebleven. De generaal *Olivier*, na eene lange conferentie met den oorlogsminister gehad te hebben, is daarop gisteren maar het Luxemburgsche vertrokken. Al dien toestel en die bewegingen van troepen hebben natuurlijk vele liedjes verontrust gemaakt; de meer nadenkenden zien echter in dit alles niets dan eene schijnvertooning van de mannen van het Stamrijd in België, om hen de kunnen zeggen, dat zij door krachtontwikkeling en kloekheid de regten van België gehandhaafd hebben.

Van de staatkundige mededeeling in de kamer is nog niets gebleken; de vertegenwoordigers houden zich nog met het ontwerp op de suiker bezig.

— Te Luik is den 18den dezer de papierfabriek van den heer *Henoz*, te la Boverie, door brand vernield.

Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 101⅝; O. Kat. 105¼; Spa. Ardoin 19⅞; Nap. r. 92; B. Tav. 39; Sicil. 90½; Rom. L. 100¾; Certif. te Antw. 98¼; Braz. 80½. — Wisselkoers op Amst. en Rott. ⅜ pCt. pr. k. en pap.

Te Frankfort is den 16den eene deputatie uit de voornaamste leden van den hoogen adel van Westphalen en de Rijnprovincien op hare reis naar Berlijn, aangekomen. Men vermoedt dat de zending dier deputatie in betrekking staat tot de zaken van den aartsbisschop van Keulen.

— Uit Minden heeft men van geene verdere onlusten meer vernomen.

— Brieven uit Italie verzekeren dat de Noordsche Hoven onlangs ernstige pogingen hebben aangewend, om aan den burgeroorlog in Spanje, een einde te maken, doch dat zij bij die van Londen en Parijs geene genoegzame medewerking zouden gevonden hebben.

— De bestaande oneenigheden tusschen de duitsche officieren, welke te Athene in dienst zijn, en de inboorlingen hebben op het laatst der vorige maand aldaar aanleiding tot hooggaanden twist gegeven, ten gevolge waarvan de redacteur van het grieksch dagblad *de Hoop* in hechtenis genomen, doch den volgenden dag onder borgtogt ontslagen is, terwijl nu de procedures tegen hem aangevangen zouden worden.

De Londensche berigten tot Maandag den 18den houden weinig van staatkundig belang. De fondsnotering was dien dag: 3 pCt. gec. 93¾ ⅝ ¾; Ned. 2½ pCt. 53⅞; Id. 5 pCt. 100¾; Spanje 19⅞ ½; Portugal 20 19¾.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Uit *Heidelberg* wordt geschreven dat het getal studerenden aan de hoogeschool aldaar, even als op zeovele andere Duitsche hoogescholen, en wel uit dezelfde oorzaken, in de laatste jaren aanmerkelijk verminderd was. Deze oorzaken, reeds eerder gezegd, lagen juist in het vroeger te groot getal jonge lieden die zich op de studien toelegden, waarvan het gevolg geweest was, dat alle wetenschappelijke vakken in de maatschappij overvloedig bezet werden en het aantal kandidaten in geen verhouding meer tot de vereischten stond, zoodat jonge lieden, na hunne studien volbragt te hebben, soms acht, tien of twaalf jaren moesten wachten, alvorens zij eene aanstelling bekwamen, terwijl hun getal in de maatschappij niet beantwoordde aan de inspanningen en de kosten die zij zich getroost hadden. Deze gevolgen en de strengere examina's in het Badensche ingevoerd, hadden vele jonge lieden sedert afgeschrikt, en daardoor was nu een beter uitzigt voor de toekomst geopend, zoowel ten aanzien der vereischte geschiktheid, als voor de kans op eenen behoorlijken stand in de maatschappij, die jongelieden van wezenlijke verdiensten thans voor zich hadden. — Te *Berlijn* werd op den 6den dezer Raupach's opera, *Agnes von Hohenstaufen*, met groote kosten opgevoerd. De compositie dezer dramatische opera is van Spontini en voldeed bijzonder aan het publiek, die in dit werk den beroemden vervaardiger der *Vestale* en van *Ferdinand Cortes* weder erkende. De decoratien en costumen dezer opera waren allerprachtigst en kostbaar, hetgeen, na te gaan is dit de opgave, dat de vorstelijke maatstaf alleen over de 3000 Thlr. gekost heeft. — Ofschoon het standbeeld voor Gutenberg te *Mainz* eindelijk voltooid, opgerigt en ingewijd is geworden, zijn de kosten voor hetzelve evenwel nog lang niet goed gemaakt. In de Mainzercourant werd onder anderen dezer dagen eene buiteugewone voorstelling in den schouwburg aangekondigd, waarvan de opbrengst geacht werd te zullen strekken tot gedeeltelijke dekking eener leening van 7000 gulden, door de Gutenberger Commissie voor de daarstelling van het monument aangegaan.

Rusland. — De, op bevel des keizers ondernomene trigonometrische opmetingen, ter vergelijking van den waterstand der Zwarte en Kaspische zeeën zijn thans ten einde gebragt. Uit dezelve is gebleken, dat de Kaspische zee met der daad aanmerkelijk lager ligt dan de Zwarte, en dat wel omtrent 102,2 russische, of 96 parijsche, voeten. De uitkomsten dezer belangrijke metingen zijn de heeren von Fuss, Sabler en Sawitsch, hebben deswege aan den Staatsraad von Struve, te *Dorpat*, een voorloopig berigt gezonden, 't welk door dezen aan den heer von Humboldt te *Berlijn* werd medegedeeld. Een uitvoerig verslag dezer opmetingen zal eerlang in het wetenschappelijk bulletin van de Petersburgsche Akademie worden opgenomen.

Turkije. — Te *Konstantinopel* is in den laatsten tijd een prospectus voor de uitgave van een letterkundig blad verspreid geworden. Een Turk, die lang in *Frankrijk* en *Engeland* verbleef,

zou de redactie van hetzelve op zich nemen. Het opmerkelijkste hierbij is wel, dat dit blad, hetwelk *Scherbet* zal geheeten zijn, tegen het verbod aan van den koran, met modeplaten zal verrijkt worden.

Italië. — Te *Venetie* zijn thans twee kostbare kunstverzamelingen toevallig gelijktijdig openbaar verkrijgbaar gesteld. De eene is de kunstverzameling van Canova, waarvan de broeder van den vermaarden beeldhouwer, de bisschop Canova, zich ontdoen wil; de andere is eene kostbare verzameling van hoogegravures, bijeengebragt door den vriend van Canova, den graaf Cicognara, bevattende eene zeer volledige reeks van de voornaamste werken der Italiaansche en Duitsche school.

Portugal. — Ook uit *Lissabon* heeft men thans berigten omtrent de pachten van 12 tot 15 November ll. De waarnemingen aldaar door den overste von Escuwees met behulp van een Portugeesch sterrekundige gedaan, hadden echter geen gevolg voor wat het verschijnsel der vallende sterren betreft; niet een enkele werd er gezien. Daarentegen heeft men ook te *Lissabon* in den nacht van 13 op 14 en vooral in den volgenden nacht een zeer stuk noorderlicht waargenomen; de temperatuur der atmospheer daalde daarbij aanmerkelijk.

Spanje. — In een geacht Duitsch tijdschrift vindt men een overzigt der tegenwoordige spaansche letterkunde, waarvan het hier volgende een uittreksel is. Hetgeen omtrent de werken der meeste Spaansche hedendaagsche dichters in het oog valt, is, dat in dezelve een zekere zwaarmoedige treurige toon heerscht, die dikwijls tot de hoogste smart, ja tot verdwijfeling stijgt, blijkbaar eene vrucht van den zedelijken invloed, door de treurige gesteldheid, waarin Spanje sedert het begin dezer eeuw verkeert, te weeg gebragt. Het gevoel van de noodzakelijkheid eener nieuwe en betere orde, het streven daarnaar wekt krachten op en kweekt die aan; maar de bloedige reactien, de lange en bittere rampspoeden der natie beletten het opkomen van echte vernuften. Op ware classiteit, op de krachtige leiding van den geest der natie, op de vorming van een nieuw tijdvak in de vaderlandsche letterkunde kan geen der spaansche dichters van den tegenwoordigen tijd aanspraak maken. Bij dit alles ontbreekt het niet aan dichters, of ten minste aan *versificadores* van eenige verdiensten. De voornaamste onder hen zijn don Jose de Espronceda; zijne versificatie is schoon, los en natuurlijk; de vorm zijner gedichten aangenaam en wegsleepend. Hij volgt Byron, Victor Hugo en Ossian na; zijne denkbeelden, in een letterkundig zoowel als staatkundig opzigt, maken een ware chaos uit; zijne beste stukken zijn *el Pirata*, fragment van een episch gedicht, *el Pielago* en *el Mendigo*, *la Ajatacion*. — Don J. Bermudez de Castro; deze is vol geest en welsprekenheid; zijn gedicht *de los Difuntos* is zeer goed. Don Luis de Usoz y Rio; deze dichter onderscheidt zich door zijne studien en beschaving; hij is nog jong, ijverig; zijne grondstellingen zijn republikeinsch; men treft van hem stukken aan in het tijdschrift *el Artieta*. Don Manuel Breton de los Herreros, een lijrisch en tooneeldichter, een der vruchtbaarste en meest gezochte onder zijne tijdgenooten. Don Scrafin, E. Calderon en Don J. B. Arnao hebben ieder een boekdeel lijrische gedichten uitgegeven. Don Ramon de Mesonero Romanos is een uitmuntend beschrijver der spaansche zeden en gebruiken. Don Nicomedes Pastor Diaz is mede onder de tegenwoordige goede dichters te tellen. Al deze dichters kan echter de beroemde Martinez de la Rosa gerust op zijde staan; zijne verzen zijn meestal buitengemeen welluidend en sierlijk, en zijne tooneelstukken in weerwil der staatkundige partijschappen, steeds de geliefdste. Hij schijnt thans de lier ter zijde te hebben gelegd. Nog vele andere dichters zijn er, doch zij zijn, zoo als gezegd is, meer verzenmakers, dan echte dichters; de natie verwacht nog hare geniale zangers evenzeer als hare scheppende staatsmannen. Er is intusschen een blijkbaar onderscheid tusschen de dichters van deze en de vorige eeuw, en zulks doet op, vooruitgang hopen. De thema's van liefde, schoonheid, galanterie, kerk, enz. zijn meer dan te veel behandeld; nieuwe, diepe, staatkundige en godsdienstige behoeften, waarvan het beste deel der natie een duister gevoel geeft, moeten ook de dichters bezielen en deze derzelver indrukken in hunne zangen doen uitstorten.

Frankrijk. — De heer Tessier, lid van de Akademie der wetenschappen voor het vak der landhuishoudkunde, is den 12den dezer te *Parijs*, in den ouderdom van 66 jaren overleden. — De heeren Michelet en Rossuw St. Hilaire doen zich thans als kandidaten op, voor de vervulling van den leerstoel in de geschiedenis en zedekunde aan het collegie van Frankrijk, ter vervanging van den heer Letronne.

België. — Te *Brussel* zal eerlangs een werk in 't licht verschijnen, 't welk ongetwijfeld de belangstelling zal wekken, te weten: de gedenkschriften van den generaal graaf de Merode, een der voorvaders van de tegenwoordige graven Felix en Werner de Merode, die met onderscheiding onder Philips V en Karel II gediend heeft. Deze gedenkstukken worden gezegd zeer belangrijk te zijn en vele bijzonderheden te behelzen over de toenmalige oorlogen met *Frankrijk*, bijzonder over den slag van *Audenaerde*, waarbij de generaal tegenwoordig was. — In een ander gedeelte van dit blad is reeds vermeld, dat de belgische kamer van volksvertegenwoordigers besloten heeft de door het bewind aangekochte boekverzameling van wijlen den heer Ch. van Hultheim, te *Gent* te vereenigen met de bibliotheek van Bourgondie en de beide verzamelingen den naam te geven van Nationale bibliotheek. Bij de discussie over deze zaak gehouden, wenden door eenige leden de regten der Bourgondische Bibliotheek gehandhaafd tegen die leden, welke eene tweede verzameling als nationale bibliotheek neven haar wilden oprigten. Zij toch, was reeds voor de uitvinding der boekdrukkunst door Philips *den Goede* gesticht geweest en steeds vermeerderd, tot zij in 1772 als Nationale Bibliotheek opengesteld werd. In 1795 [illegible]

vervoerd, die zij echter in 1815 weder terug bekwam. Hare waarde werd door een der sprekers op niet minder dan 3 millioenen fr. begroot.

Nederlanden. — Te *Amsterdam* zal het tweede eeuwfeest der opvoering van Vondels *Gijsbrecht van Amstel* (3 Januarij 1838) plegtig herdacht worden in eene tot dat einde opzettelijk door Mr. J. van Lennep vervaardigde feestviering.

ENCYCLOGRAPHIE
DES SCIENCES MÉDICALES.

RÉIMPRESSION GÉNÉRALE

DES OUVRAGES PÉRIODIQUES SUR CES SCIENCES, PUBLIÉS EN FRANCE, EN ALLEMAGNE, EN ANGLETERRE, EN ITALIE, ETC.

Prospectus de l'Éditeur.

En s'engageant à continuer les publications périodiques de l'Etablissement Encyclographique dont ils ont fait l'acquisition, les éditeurs savaient que des améliorations notables devaient être apportées à ces publications, s'ils voulaient satisfaire aux voeux exprimés plusieurs fois par un nombre assez considérable de souscripteurs.

L'exécution matérielle de l'Encyclographie des sciences médicales laissait surtout à désirer et les éditeurs ont particulièrement fixé leur attentions sur cet objet.

Plusieurs souscripteurs s'étaient plaints de la petitesse du caractère qui leur fatiguait la vue, lorsqu'ils se livraient pendant quelque temps à la lecture de ce journal. Quoique ce caractère puisse être encore considéré comme neuf, les éditeurs n'ont pas hésité à en commander une autre sorte, afin de la remplacer à dater du premier volume de l'année 1838.

Le problème à résoudre était de trouver le moyen d'employer un caractère plus fort, plus lisible, en ménageant toutefois l'espace de telle façon que la même quantité de matière pût être donnée aux souscripteurs. Les combinaisons typographiques actuelles ont permis de résoudre avantageusement ce problème. Les éditeurs ont fait choix de caractères hauts et d'un *oeil* plus fort qui ne fatiguent pas la vue et qui, se plaçant en très-grand nombre sur une surface médiocre, reproduisent la même quantité de matière que ceux dont on se sert actuellement.

Pour juger de l'avantage offert par l'emploi de ces types on n'a qu'à examiner la page imprimée à la suite du Prospectus; elle reproduit une demi-page de l'Encyclographie imprimée avec les caractères qui serviront dorénavant à la composition de ce journal, la seconde reproduit la même colonne, mais composée avec les caractères qui ont servi jusqu'à présent. On peut s'assurer que la même quantité de matière est introduite dans le même espace, quoique les types de la composition nouvelle soient incontestablement plus lisibles et nullement fatigants pour l'oeil. Ce sera donc une amélioration notable dont les souscripteurs nous sauront gré.

Elle ne sera pas la seule. Après le choix des caractères, le choix du papier. Celui qui est employé maintenant est assez fort au toucher mais il manque de souplesse et de blancheur; il reflète une teinte d'un gris-bleuâtre qui a l'inconvénient de s'uniformiser en quelque sorte avec la composition. Le nouveau papier sera d'une pâte plus ferme et plus épaisse, et sa couleur d'un blanc mat qui fera saillir à l'oeil l'impression. Ce papier sera conforme à celui du *specimen*.

Un soin particulier doit être donné à la correction; deux nouveaux et habiles correcteurs seront chargés de l'unique tâche de lire les épreuves de l'Encyclographie.

Quant à l'ouvrage lui-même, diverses améliorations sont projetées et seront introduites. Des relations ont été ouvertes avec les médecins les plus distingués du pays, et le Bulletin qui est consacré à la médecine nationale auquel il importe de donner plus de développement, s'enrichira de plus nombreux mémoires ou d'intéressantes observations recueillies dans la pratique de nos meilleurs praticiens. La division de l'Encyclographie qui comprend la reproduction des journaux français contiendra de nouveaux journaux de médecine qui ont déjà paru ou dont on annonce la publication prochaine; mais une attention spéciale sera portée aux travaux des médecins étrangers consignés dans les journaux de médecine allemands, anglais, italiens ou américains où d'abondantes moissons scientifiques sont à recueillir. La division qui leur appartient obtiendra une place plus grande que celle qui lui a été accordée jusqu'à présent. Les médecins praticiens verront sans doute cette amélioration avec plaisir.

Les séances des sociétés médicales qui sont sous certains rapports les assemblées délibérantes de la science seront reproduites avec plus de détails et l'on n'omettra rien de ce qui pourra donner du piquant et de l'intérêt à ces comptes rendus.

Outre la Bibliographie générale un Bulletin bibliographique contenant les titres et dons des ouvrages en langue française publiés dans le mois, et le plus souvent comprenant l'indication du nombre des pages et le prix, sera ajouté à chaque volume. Ce Bulletin servira de catalogue médical complet et chaque souscripteur pourra ainsi se rendre compte du mouvement mensuel de la presse médicale française et nationale. Afin d'offrir autant de facilité que possible aux souscripteurs que peuvent désirer quelquefois d'acquérir certains ouvrages annoncés par le Bulletin, les éditeurs ont résolu de faire venir de Paris des exemplaires de tous les ouvrages qu'ils tiendront, aussi bien que ceux édités par eux, immédiatement à la disposition des souscripteurs qui leur en feront la demande.

Toutes les améliorations que nous venons d'énumérer ne peuvent manquer de donner un nouveau lustre à l'Encyclographie, nouveau journal universel des sciences médicales que la France envie, qui chaque mois présente fidèlement à ses yeux le tableau fidèle de l'état de ces sciences et publie ce nombre considérable de faits de pratique qui ne

pouvant trouver place dans un cadre autre que celui des journaux, avaient, s'ils n'y étaient introduits, malheureusement perdus pour la médecine.

Nous n'aurons pas besoin d'insister sur des avantages offerts par ce recueil à tout praticien jaloux de se tenir au courant des progrès de la science. Cette réimpression générale des journaux de médecine n'est pas d'un prix beaucoup plus élevé que ne l'est un seul des journaux qu'elle reproduit. Dans cette collection, toutes les doctrines sont représentées; tous les faits de quelque importance sont recueillis. Une table triennale des matières accompagne chaque série de l'ouvrage et rend les recherches extrêmement faciles; l'Encyclographie devient ainsi un véritable Dictionnaire progressif des sciences médicales.

CONDITIONS DE L'ABONNEMENT.

Il paraît, chaque mois, un volume in-8° à deux colonnes, caractère neuf (*Gaillarde*), d'environ vingt feuilles d'impression, et comprenant: 1° les Mémoires et observations communiqués par les médecins nationaux, les Annales des diverses Sociétés de médecine, le double rendu des Sociétés savantes du pays, des analyses raisonnées d'ouvrages nationaux, et les nouvelles scientifiques qui intéressent les praticiens, qui peuvent adresser, franc de port, aux Libraires *Broese et comp.*, à Breda, les matériaux dont ils désirent l'impression; 2° la matière de tous les journaux publiés à Paris dans le mois qui précède, et par traduction, les articles les plus remarquables des recueils de médecine anglais, américains, allemands et italiens.

Une table générale des matières est publiée à la fin de chaque année pour les douze volumes parus, outre la table analytique qui accompagne chaque volume, ce qui fait de cet ouvrage un véritable repertoire progressif des sciences médicales.

La première série de *l'Encyclographie des Sciences Médicales* comprenant septembre 1832 à décembre 1835, coûte 108 florins et se termine par une table alphabétique des 40 volumes dont elle se compose. Cette table se vend séparément 2 florins 50 cents, et se donne gratuitement aux acquéreurs de la collection entière.

Les années 1836 et 1837, avec la table alphabétique qui s'y rapporte, coûtent chacune 32 flor. 40 cents.

L'abonnement courant est indépendant de l'acquisition de la collection; mais n'a pas lieu pour moins d'une année à partir du mois de janvier. Le prix de chaque volume, pris au bureau de BROESE & COMP. à Breda, est de 2 florins 70 cents pour toute la Hollande.

Graanmarkt te Amsterdam.

VAN WOENSDAG 20 DECEMBER.

TARWE. — Hooger door 129 pd. roode Pools. *f* 255 bij partij; 129 pd. n. Groningsche *f* 250; 128 pd. mooije ditto *f* 210; 127 pd. ordinaire *f* 198 bij partij; 123 pd. p. n. Vriess. *f* 190.

ROGGE. — Alleenlijk iets lager afgegaan: 125 pd. n. Overijsselsche *f* 120.

GAREL. — In een doen: 103, 106 pd. n. Old. Winter *f* 111, 110; 103 pd. n. Vriess. Zomer *f* 106; 103 pd. ditto aan de Meij *f* 100.

HAVER. — Met iets meer handel: 88 pd. n. fijne *f* 80; 76, 77 pd. n. Vriess. *f* 62 bij partij.

BOEKWEIT. — Zonder handel.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — Flaauw, in veil. beschad. Dantz. 42, 43 *f*.

LIJNZAAD. — Zonder handel.

RAAPOLIE. — Flaauwer, bijzonder dadelijk: per 6/m *f* 32½; Vliegend *f* 31 à 31½; Mei 1838 *f* 30.

LIJNOLIE. — Per 6/m *f* 28½ à ¾; Vliegend *f* 27½.

Ter Amsterdamsche beurze van gisteren (20 *December*) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 53 3/16; ditto 5 pCt. 101 1/16; Amort. Schuld. 4½ pCt. 93⅜; Handelm. 173¼, 172½; Obl. Ind. 5 pCt. 100; Ardoins van 85 *f* 19⅞; O Mei 20; Bras 98⅜.

Heden avond, ten zeven ure, ontsliep zacht onzen waarde Broeder en Behuwdbroeder MATTHIJS VOGEL, in den ouderdom van vijftig jaar en bijna twee maanden, na een langdurig en geduldig lijden.

Ouwensoch, 18 December 1837. *Uit aller naam,* C. H. VOGEL.

De Ondergeteekende maakt het geëerd publiek bekend, dat zij op aanstaande *Zondag*, den 24 December 1837, zal beginnen met KOFFIJHUIS-HOUDEN, in de Zaal van *Harmonie*. Recommandeert zich in een ieders gunst en belooft eene prompte en civiele bediening.

M. H. FISCHLER.

MANUFACTUREN.

STAELENBERG LEMMENS, Brugstraat, berigt de DAMES, dat hij door eene bijzondere inkoop in de gelegenheid is gesteld geworden een smaakvol assortiment Goederen en Pelterijen tegen zeer billijke prijzen te verkoopen. Mousseline de Laines van *f* 12 tot *f* 28, Napolitaines en andere Nieuwe Stoffen van *f* 10,— tot *f* 22,—, prachtige Cabille en Casmieren Schwals, Satin, Lainen en andere stoffen voor Dames Mantels; ook eenige Vervaardigde, benevens een fraai assortiment Pelterijen, Palentins, Pellering, Moffen, Boas, enz. enz., alles op trouw en op den kwaak vervaardigd.

Breda, den 21 December 1837.

STOOMPAKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

De Stoompaketten der General Steam Navigation Company, in dienst van het General Post-Office te *London*, vertrekken bij open water van *Rotterdam*.

Zaturdag 23 December, des morgens ten 7 ure.
Woensdag 27 » » » 7 »
Zaturdag 30 » » » 7 »

De vaart der Rivieren gestremd zijnde, zal er eene geschikte gelegenheid ten vervoer der Passagiers (voor hunne kosten) naar *Hellevoetsluis*, *Brielle* en *Schevelingen*, worden aangeboden, waarvan het vertrek alsdan van *Rotterdam* is bepaald op:

Zaturdag 23 December, des morgens ten 4 ure.
Woensdag 27 » » » » 7 »

Nadere inlichtingen te bekomen bij W. SMITH & Co. en bij de Agenten P. A. VAN ES.

Bij C. A. THIEME, te *Arnhem*, is van de Pers gekomen, en in de voornaamste Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

GELDERSCHE VOLKS-ALMANAK,

VOOR HET JAAR 1838;

DOOR

O. G. HELDRING,

Predikant te Hemmen.

Met drie Plaatjes.

VIERDE JAARGANG.

INHOUD.

Op den dood van Nederlands geliefde Koningin. (*Dichtstukje*). Kalender. — Stand der bevolking van *Gelderland*. — MENGELWERK: De komst des Konings te *Arnhem*. — *Gelderland*. — De Woerd, een kerkhof der Batavieren, onder *Setten*. — Het lied des Doodgravers. — Over de zucht naar Oudheden in onze dagen. — Vergankelijkheid; (*leerzang*). — De Nevelhorst onder *Didam*. — De Priester van *Oosterbeek*. — De Veluwschen. — Ontrouw gestraft. — De Eenboom bij het slot *Doornenburg*. — Ridder WOESTNE. — Het Huis Wildenborch. — Een zamenspraak van Meister MAORTEN BOERMAN, over den ouden tijd. — En, nader praeutjen. — Een minnebrief van een landman. — Des landmans MELCHIOR's gedachten over levenswijsheid. — Iets over CONSTANTIJN HUYGHENS; Boeren-huizinge tot *Beeklbergen*. — Iets over p. 64x. — Onder het afbeeldsel van mijn jongste zoontje. — Op den dood van mijnen zwager J. VERWEEL. — Het Roo je. — Een nacht in het ziekvertrek van A. C. V. E. T. — De Verruder. — Geldersche Hut-pot.

De prijs op ordinair papier is . . . . . *f* 0,75.
Dito in karton . . . . . » 1,00.
Dito velin, verguld op snee en in koker . . . » 1,80.

Van de vorige Jaargangen zijn nog enkele Exemplaren te bekomen.

Door Bovengemelde is tevens een *groot* verkrijgbaar gesteld:

BERIGT VAN INTEKENING EN PROEVE VAN BEWERKING

VAN EEN

ALGEMEEN WOORDENBOEK,

VOOR DEN

MIDDELBAREN STAND,

uit te geven door

J. C. PLAAR,

Lid der 1ste Zee der 1ste klasse

en opgemaakt met medewerking van kundige officieren van alle wapenen, bij de Chirurgijn-Majoor-pleegen Rectificateurs.

Tweede Afdeeling. — Geheel in den Haag bij de zoo-even gedrukte Elias Luchtmans Erfgenamen, bevattende de Woonplaats verhaald bij zoo-even gedrukte Bladen van het, in het Nederduitsch vertaald worden, Boekwerk getiteld: TERRAINLEHRE, bearbeitet von Dr. F. A. OETTEL.